

ЗВІТ
про роботу Департаменту сім'ї, молоді та спорту
Чернігівської обласної державної адміністрації
у 2022 році

Національно-патріотичне виховання

Напрямок національно-патріотичного виховання в області реалізується відповідно до обласної цільової програми національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки. У 2022 році згідно з Програмою передбачалося 3300,0 тис. грн, але у зв'язку з дією особливого режиму воєнного стану програма не фінансувалася.

Разом з тим у 2021 році було розпочато проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів) розвитку молоді та національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету. На Конкурс було подано 11 проектів національно-патріотичного виховання, але у 2022 році проекти не реалізовувалися.

У підпорядкуванні Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації знаходиться комунальна установа «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради. Напрямок національно-патріотичного виховання є одним із пріоритетних у діяльності Центру. У 2022 році проведено 40 заходів.

До Дня пам'яті кіборгів в Україні, в приміщенні молодіжного центру, відбулася зустріч студентської молоді з військовослужбовцями ОК «Північ». Зустріч пройшла у форматі обговорення на тему: «Цінність військовослужбовців».

21 січня До Дня Соборності України проведено інтелектуально-розважальну гру «Game of minds – День Соборності» для здобувачів освіти загальноосвітніх шкіл міста Чернігова.

З метою підвищення мотивації молоді до здобуття знань про славетні сторінки історії України та до Дня пам'яті Героїв Крут 27 та 28 січня проведено ряд тематичних заходів: інтелектуально-розважальна гра «Game of minds - Крути» для учнів Чернігівського професійного ліцею залізничного транспорту; онлайн гутірка «Крути» для учнів Чернігівської загальноосвітньої школи 27; демонстрація фотопрезентації в рамках Всеукраїнської акції «Вшануй» та настільна гра «Країна Гідності» для учнів Горбівського ліцею Куликівської селищної ради Чернігівського району

Відповідно до Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо консолідації українського суспільства» від 14.02.2022 №53/2022 16 лютого працівники Центру долучилися до Всеукраїнської акції до Дня єднання.

Для учнів старших класів Чернігівського ліцею №15 17 лютого проведено захід «Зберігаємо спокій», під час якого обговорено, як надавати першу домедичну допомогу, що повинно бути у «тривожній валізці» та алгоритм дій в надзвичайних ситуаціях.

До Дня Конституції України фахівці Центру провели настільну гру «Країна Гідності». «Країна Гідності» – це кооперативна карткова гра, у якій учасники виступають в ролі парламентарів вигаданої однойменної країни та ухвалюють рішення про соціальну політику щодо прав та свобод людини і громадянина у рамках плану розвитку країни на найближчі п'ять років. Гра, що дозволяє автоматизувати і масштабувати навчання в сфері громадянської освіти – формувати актуальні ціннісні установки, поведінкові моделі, навички XXI століття.

З метою розвитку творчого потенціалу молодого покоління, з червня по грудень 2022 року для вихованців клубів за місцем проживання та студентської молоді проведено серію творчих майстер-класів, виготовляли м'які іграшки, ляльки-мотанки, «Ловців снів», ароматичні мішечки «Український оберіг» із мішковиної, «Оберег для миру», «Птахів щастя» та інші обереги для військовослужбовців; грали в гру «Коло безпеки», «Країна Гідності», «Криївка».

30 червня, в приміщенні молодіжного Центру, проведено тренінг з першої домедичної допомоги - практичний курс з комплексу заходів, спрямованих на відновлення або збереження життя і здоров'я.

29 жовтня фахівці молодіжного центру долучилися до Благодійної ярмарки на підтримку Збройних Сил України, організованої Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради та Центром роботи з дітьми та молоддю за місцем проживання.

Протягом 2022 року Центром проведено 40 заходів національно-патріотичного виховання, учасниками яких стали 942 особи, розроблено 68 інформаційних постів (статті, підбірки, новини, навчальні платформи, рекомендації), що висвітлювалися у соціальних мережах на сторінках Чернігівського обласного молодіжного центру. Загальне охоплення через соціальні мережі становить понад 100 000 осіб.

У квітні-травні було заплановано проведення I та II підсумкових етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). Проте через широкомасштабну збройну агресію російської федерації проти України, окупації частини території Чернігівської області та активні бойові дії, які проходили на Чернігівщині у березні поточного року, проведення II етапу було перенесено на 28 червня – 05 липня 2022 року в online-режимі для трьох вікових груп (молодша, середня і старша).

Відповідно до Регламенту та Умов Гри «Джура» в online-режимі для трьох вікових груп проведено такі конкурси: інтелектуальний «Відун», з надання першої долікарської допомоги «Рятівник» та фотоконкурс «Цікаві моменти з життя рою».

Юні джури продемонстрували теоретичні знання з історії України (інтелектуальний конкурс «Відун»), з надання першої долікарської допомоги (конкурс «Рятівник») та розкрили свої творчі здібності у фотоконкурсі «Цікаві моменти з життя рою».

Згідно зі зведеними протоколами головної суддівської колегії переможцями II (обласного) етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-

патріотичної гри «Сокіл» («Джура») визнано рої: у молодшій віковій групі – «Соколята» ліцею № 15 м. Чернігова; у середній віковій групі – «Хорообрі серця» Ніжинської гімназії № 9 Ніжинської міської ради, «Легіон» Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 24 Чернігівської міської ради, «Нащадки козаків» Вороньківського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Новобасанської сільської ради, «Повстанці» Карильської загальноосвітньої школи I-III ступенів Коропської селищної ради; у старшій віковій групі – «Сіверяни» Новгород-Сіверської гімназії № 1 ім. Б. Майстренка Новгород-Сіверської міської ради, «Ратиборець» Парафіївської загальноосвітньої школи I-III ступенів Парафіївської селищної ради.

За повідомленням керівників роїв організаторам вдалося психологічно підтримати дітей, посилити емоційне піднесення, оскільки «Джура» поєднала дітей, які через реалії війни опинилися в різних куточках України та світу. Усього у закладах освіти області у 2022 році проведено понад 11 тис. заходів з національно-патріотичного виховання, у яких взяли участь понад 115 тис. здобувачів освіти закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої та фахової передвищої освіти. Заходи реалізовані без використання коштів з обласного бюджету.

Департаментом культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації проведено понад 100 заходів національно-патріотичного спрямування, з охопленням понад 2800 осіб, в тому числі у форматі онлайн.

Молодіжна політика

З метою ефективної реалізації державної молодіжної політики затверджено та забезпечено виконання обласної Програми «Молодь Чернігівщини» на 2021 – 2025 роки.

З обласного бюджету Департаментом використано 4726,4 тис. грн на соціальні програми і заходи з питань молоді, а саме на утримання та проведення заходів комунальною установою «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради.

Концептуальний підхід Департаменту в молодіжній політиці – активна взаємодія з громадськими організаціями, активною молоддю, сприяння реалізації молодіжних ініціатив, проєктів, проведення заходів спільно з молоддю та для молоді.

Забезпечено проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів) розвитку молоді та національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1049 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка» (зі змінами) та розпорядженням голови Чернігівської обласної державної адміністрації від 25.07.2018 № 419 «Про проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, на виконання (реалізацію) яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету».

Так, у 2022 році на Конкурс подано 7 проєктів розвитку молоді, але у зв'язку з дією особливого режиму воєнного стану реалізація проєктів призупинена.

Комунальною установою «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради проведено у 2022 році 103 заходи. Заходами по роботі з молоддю охоплено 1394 особи, крім того до підготовки та проведення заходів (проєктів) залучено 11 інститутів громадянського суспільства, 20 фахівців отримали знання з роботи з молоддю поза системою освіти.

З метою профорієнтації молоді протягом звітного періоду проводилися відповідні заходи, а саме:

- проєкт «Youth advent calendar». Це серія заходів направлених на професійний розвиток, мотивацію, планування, самопізнання, вихід за рамки власного «Я». У рамках заходу проведено кар'єрні консультації від кар'єрної консультантки та серію майстер-класів: «Карта бажань», «Матриця долі», «Онлайн кар'єра. Брендинг і неймінг», обговорено питання на тему: «Планування. Мотивація. Плануємо 2022 рік».

- воркшоп «Хочу. Можу. Треба» для учнів старших класів загальноосвітньої школи № 9. На зустрічі говорили про вибір професії, розвінчували міфи та стереотипи професій, з'ясовували що таке soft skills і для чого його розвивати, дізналися де шукати інформацію про професії, тенденції ринку праці, та все для профорієнтації. Визначили, які тестові методики варто пройти для самопізнання себе та розібрали як і для чого робити SWOT-аналіз.

- лекції-бесіди на тему: «Дороги які ми обираємо» для учнів 8-10 класів навчальних закладів міста Чернігова. Учасники заходу мали можливість ознайомитись з актуальними, сучасними, інформаційно-просвітницькими матеріалами щодо вибору професій, що включали тестові матеріали, відеокурси, вебіари, книги, посилання на онлайн курси та інші тематичні вебресурси тощо

З метою адаптації на ринку праці соціально вразливої категорії молоді та надання навичок активного пристосування молодої людини до вмісту і умов трудової діяльності Чернігівським обласним молодіжним центром постійно проводяться безкоштовні кар'єрні консультації з законодавчих аспектів працевлаштування та наявності вакансій. За 2022 рік надано 15 таких консультацій. Крім того, протягом року проводилася інформаційна кампанія на офіційних сторінках в соціальних мережах Центру, висвітлювалися вакансії, грантові міжнародні програми, волонтерські програми стажування, ресурси для пошуку роботи як в Україні так і за кордоном, поради трудовим мігрантам тощо.

В рамках реалізації проєкту «СпівДія» для Чернігівської області фахівці молодіжного центру скоординували роботу з волонтерами та долучилися до видачі гуманітарної допомоги мешканцям Чернігівщини. Протягом 2022 року оброблено та виконано 3715 заявок, гуманітарною допомогою охоплено понад одинадцять тис. осіб.

В рамках проєкту «All4youth», за фінансової підтримки ПРООН в Україні та спільно з ГО «Сфера молоді» у серпні-вересні організовано та проведено три

фокус-групи з молодіжними працівниками та активною молоддю Чернігівської області. За результатами обговорень під час фокус-груп опрацьовано низку потреб та викликів, які постають перед молодіжними працівниками в нових умовах та розроблено концепцію відновлення роботи молодіжного центру, який було зруйновано під час агресивних військових дій на території Чернігівської області. Розроблено схеми побудови робочого процесу відповідно до нових умов роботи для програмних працівників Центру.

Також, протягом липня-серпня 2022 року було проведено 6 фасилітаційних сесій з молодіжними працівниками та молоддю, з метою напрацювання ідей та проектів відновлення громад Чернігівської області та включеності молоді в такі процеси. Окремо було опрацьовано формат та напрями молодіжної роботи в громадах, враховуючи нові обставини. Поряд з цим організовано відкриті рефлексійні зустрічі де спільнота обговорює та аналізує набутий досвід під час активної фази війни.

Так, за звітний період розроблено профорієнтаційний чат-бот закладів профтехосвіти Чернігівщини, який можуть використовувати майбутні абітурієнти та їх батьки https://t.me/profzproche_bot. Чат-ботом скористалось більше 11 тисяч осіб. У закладах професійної (професійно-технічної) освіти в онлайн-форматі проводились Дні відкритих дверей, віртуальні екскурсії і профорієнтаційні заняття. На всіх сайтах закладів профтехосвіти створено електронну заяву вступника за відповідними посиланнями.

Значна кількість профорієнтаційних матеріалів розміщено на сайтах закладів та офіційних сторінках у соціальних мережах.

З метою популяризації, підвищення престижу робітничих професій проведено челендж «#Роблю те, що люблю» у трьох соціальних мережах «Фейсбук», «Інстаграм» та «Тік Ток». До участі долучились дванадцять закладів професійної освіти Чернігівської області та охопили 26 професій за різними галузями. Закладами професійної освіти створено 76 цікавих, корисних, різнопланових матеріалів (профорієнтаційні, презентаційні, навчальні, майстер-класи, відеофрагменти з практичного навчання тощо).

З метою сприяння працевлаштуванню здобувачів освіти, популяризації професійної освіти продовжують діяльність 10 центрів кар'єри при закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

У 2022 році у закладах освіти області проведено понад 11 тис. заходів, учасниками яких стали понад 41 тис. молодих людей - всі здобувачі освіти.

Оздоровлення дітей

Оздоровлення та відпочинок дітей області здійснюється відповідно до Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», обласної Програми оздоровлення та відпочинку дітей Чернігівської області на 2021-2025 роки.

У зв'язку з широкомасштабною агресією російської федерації проти України, на виконання рішення протоколу № 1 онлайн засідання центрального міжвідомчого Штабу з координування організації і проведення оздоровлення та відпочинку дітей від 24.05.2022 Департаментом сім'ї, молоді та спорту обласної державної адміністрації ретельно проаналізовано питання оздоровчого сезону в 2022 році. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку області не готові до

відкриття оздоровчого сезону, бо не мають укриттів та бомбосховищ, тому не є абсолютно безпечними. Під загрозою логістичні маршрути: небезпечним залишається саме переміщення дітей як залізницею, так і автотранспортом з одного регіону до іншого.

Літня оздоровча кампанія 2022 не проводилась, оскільки неможливо забезпечити повний комплекс умов, що гарантують безпеку дітей під час воєнного стану. Відповідно до вимог Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» та Плану проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку Чернігівської області у 2022 році державна атестація дитячих закладів оздоровлення та відпочинку не здійснювалася.

Разом з тим, направлено дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, на 1 зміну на оздоровлення «Артек-Прикарпаття», Львівської області (23 особи).

Також забезпечено підбір, супровід та трансфер дітей Чернігівської області для участі у міжнародній програмі «Знайомство з Болгарією. Культурні, духовні та історичні місця Болгарії», спрямованій на соціально-психологічну підтримку дітей, які постраждали внаслідок російсько-української війни відповідно до запрошення Благодійного фонду «Основи країни».

Рішенням другої (позачергової) сесії Чернігівської обласної ради восьмого скликання 26 січня 2021 року № 23-2/VIII затверджено Комплексну обласну програму підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2025 року (далі – Програма).

Розроблення та прийняття Комплексної програми зумовлено необхідністю впровадження на регіональному рівні комплексних заходів щодо реалізації державної політики з питань забезпечення всебічного розвитку сім'ї, рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії домашньому насильству і торгівлі людьми.

Фінансування Програми передбачалося здійснювати за рахунок коштів обласного бюджету та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством. Відповідальним виконавцем за реалізацію Програми відповідно до Паспорту Програми є Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації. Загальний обсяг фінансових ресурсів з обласного бюджету, необхідних для реалізації Програми складає 8493,0 тис. грн., зокрема, для реалізації заходів Програми на 2022 рік - 1587,0 тис. грн.

У 2022 році на виконання завдань і заходів Програми з обласного бюджету було виділено 783,5 тис. грн., але у зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України та відповідно до постанови КМУ від 09.06.2021 № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» фінансування заходів не здійснювалося.

На виконання планових завдань Програми Департаментом сім'ї молоді та спорту облдержадміністрації спільно з іншими структурними підрозділами облдержадміністрації, райдержадміністраціями, виконавчими комітетами міських, сільських, селищних рад територіальних громад області, громадськими організаціями, вищими навчальними закладами області протягом

2022 року проведено заходи, спрямовані на підтримку багатодітних сімей, запобігання і протидію домашньому насильству, торгівлі людьми, забезпечення гендерної рівності. Зокрема:

Підтримка та розвиток сім'ї. Запобігання домашньому насильству

Відповідно до єдиного обліку багатодітних сімей в області станом на 01.01.2023 проживає 8915 сімей, в них 30299 дітей. Відповідно до чинного законодавства багатодітні сім'ї області забезпечуються посвідченнями батьків та дітей з багатодітної сім'ї. Протягом 2022 року право на користування пільгами отримали 352 багатодітні сім'ї та 2559 дітей з багатодітних сімей.

Станом на 01.01.2023 близько 2663 багатодітні родини скористались пільгами з оплати житлово-комунальних послуг, на придбання твердого палива та скрапленого газу готівкою – 884 сім'ї, на позачергове встановлення квартирних телефонів та 50% знижку абонентної плати за користування телефоном – 100 сімей.

Протягом 2022 року близько 2639 багатодітних сімей звільнено від оплати за харчування дітей в загальноосвітніх закладах області, у 2534 сім'ях діти мали змогу безкоштовно відвідати різноманітні гуртки та секції, 6000 сімей (67 % від загальної кількості родин) отримали гуманітарну допомогу.

Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації у 2022 році проведено заходи, спрямовані на підтримку сімей вразливої категорії:

- у січні спільно з відділом у Чернігівській області Міністерства у справах ветеранів України на базі КУ «Чернігівський обласний центр комплексної реабілітації та обслуговування учасників бойових дій, членів їх родин та сімей загиблих» проведено благодійну новорічну акцію для дітей міста Чернігова (30 дітей), батьки яких загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, отриманих у районах проведення АТО/ООС;

- у січні Департаменти облдержадміністрації: сім'ї, молоді та спорту; культури і туризму, національностей та релігій; інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю та Служба у справах дітей облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації забезпечили організацію та проведення новорічного свята, з розвагами та подарунками, для найменших жителів Чернігівської області (165 дітей) в Чернігівському обласному академічному українському музично-драматичному театрі імені Т.Г. Шевченка. Кожен учасник отримав у подарунок книжку та солодощі.

У листопаді 2022 року проведено засідання Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми при облдержадміністрації, на якому розглядалися питання про створення обласної робочої групи з питань координації гуманітарної відповіді на гендерно зумовлене насильство у співпраці та за підтримки Сабкластеру з питань гендерно зумовленого насильства та UNFPA; про досвід організації в області роботи спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі в м. Чернігові та Варвинській територіальній громаді та про актуальні питання протидії торгівлі людьми в Чернігівській області.

З метою покращення міжвідомчої взаємодії та посилення координації роботи з питань запобігання домашньому насильству в області у 2022 році організовано та проведено:

- 2 виїзних навчальних семінари до Варвинської та Сновської територіальних громад на тему «Механізм реагування на проблему домашнього насильства та торгівлю людьми на місцевому рівні» для працівників апарату територіальної громади, її структурних підрозділів, старост, депутатів (спільно з Чернігівським регіональним центром підвищення кваліфікації);

- 1 робоча зустріч представників Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації з регіональним представником Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Чернігівській області, старшим інспектором з особливих доручень відділу уповноважених з контролю за дотриманням прав людини в поліцейській діяльності (з дислокацією в Чернігівській області) Управління дотримання прав людини Національної поліції України з питань запобігання та протидії домашньому насильству та представником сектору протидії домашньому насильству Чернігівського районного управління поліції ГУНП в області щодо налагодження подальшої співпраці з питань протидії домашньому насильству;

З 25 листопада по 10 грудня 2022 року в області проведено заходи у рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства», які спрямовані на підвищення обізнаності населення щодо шляхів попередження та інструментів протидії дискримінації за ознакою статі, попередження та зупинення усіх форм насильства стосовно жінок і дітей, формування нетерпимого ставлення до жорстокого поводження в сім'ї. Зокрема:

- прес-брифінг «Проведення в області Всеукраїнської інформаційної кампанії «16 днів проти насильства»;

- робочі наради з медичними працівниками з нагоди щорічної акції «16 днів проти насильства»;

- круглі столи «Організація надання допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі» та «Домашнє насильство в умовах війни: як отримати захист»;

- інтерактивна інсталяція у вигляді мозаїки із спеціальних магнітів «Деконструювання домашнього насильства»

- флешмоб «Червону стрічку носять небайдужі»;

- семінари, тематичні виховні години, заняття з елементами тренінгу: «Мої права та обов'язки», «Профілактика насильства у молодіжному колективі», «Виховання людяності – проблема сучасності»;

- індивідуальні та групові консультації для молоді груп ризику та осіб, які постраждали від домашнього насильства та потребують допомоги;

- інформаційна кампанія в соціальних мережах «Інформація проти насильства»;

- інформаційні заходи «Підвищення обізнаності населення у питаннях протидії та запобіганню домашньому насильству»;

- у бібліотеках закладів освіти області організовано тематичні виставки літератури та методичних матеріалів з питань запобігання насильству в сім'ї та оформлено інформаційні куточки.

Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації у червні 2022 року розроблено та розміщено на офіційній веб сторінці у мережі «Facebook» інформаційну листівку для осіб, які стали свідками або жертвами сексуального насильства, пов'язаного з воєнними діями та збройним конфліктом з інформацією про контакти державних установ, куди можна звернутися за допомогою у разі скоєння насильства, правозахисних організацій та «гарячих ліній».

В умовах воєнного стану значущими є оперативність і ефективність реагування на проблеми і ті виклики, з якими зіштовхнулися громадяни області. З початком повномасштабної війни ще більшої важливості набула робота з питань запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі. Значна увага упродовж 2022 року приділялася наданню допомоги постраждалим від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, що включає усунення загрози, небезпеки для здоров'я та життя, надання безпечного місця перебування, психологічної підтримки, зниження рівня напруження та стресу, забезпечення базових потреб.

Станом на 01.01.2023 в області функціонує 30 спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб у 27 територіальних громадах, зокрема:

- 4 спеціалізовані служби первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (Варвинська, Ніжинська, Носівська, Любецька територіальні громади). Станом на 01.01.2023 послуги отримали: 225 – жінок; 78 – чоловіків та 44 – дітини (26- дівчат, 18 – хлопчиків);

- 26 мобільних бригад соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (станом на 01.01.2023 здійснено 454 виїзди, отримали послуги – 1757 осіб, з них: дорослих – 1071 особа (жінок – 699, чоловіків – 372); дітей - 686 (дівчат – 353, хлопчиків - 333).

Зокрема, спеціалізовані служби діють: Корюківський район – 2 мобільні бригади; Ніжинський район – 5 мобільних бригад та 2 спеціалізовані служби первинного соціально-психологічного консультування осіб; Новгород-Сіверський район – 4 мобільні бригади; Прилуцький район – 10 мобільних бригад та 1 спеціалізована служба первинного соціально-психологічного консультування осіб; Чернігівський район - 5 мобільних бригад та 1 спеціалізована служба первинного соціально-психологічного консультування осіб.

На території Корюківської територіальної громади створено притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, як структурний підрозділ Центру надання соціальних послуг Корюківської міської ради. Рішенням виконавчого комітету Корюківської міської ради від 18.10.2022 № 325 будівля притулку передана для тимчасового

проживання внутрішньо переміщених осіб до завершення або скасування воєнного стану.

Також до березня 2022 року в області працював Чернігівський обласний центр соціально-психологічної допомоги, основним завданням якого є надання невідкладної комплексної допомоги (психологічних, соціально-побутових, соціально-педагогічних, соціально-медичних, соціально-економічних, інформаційних і юридичних послуг тощо) особам, які опинилися у складних життєвих обставинах, в тому числі членам сімей, в яких було вчинено насильство чи існує реальна загроза його вчинення та потерпілим від торгівлі людьми. Протягом січня-лютого 2022 року послугами закладу скористалась 8 осіб, які постраждали від домашнього насильства (3 жінки та 5 дітей). Під час активних бойових дій будівля обласного центру соціально-психологічної допомоги була пошкоджена, у зв'язку з чим заклад не функціонує.

У листопаді 2022 року Чернігівською обласною військовою адміністрацією за підтримки Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA Ukraine) та громадських організацій у місті Чернігів створено денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, з «кризовою кімнатою». Ця спеціалізована служба є структурним підрозділом Чернігівського обласного центру соціально-психологічної допомоги.

Протидія торгівлі людьми

Упродовж 2022 року Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації проведено:

- 3 виїзні робочі зустрічі спільно з ГО «Чернігівський громадський комітет захисту прав людини» щодо впровадження механізму взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми в Крутівській, Талалаївській (15.02.2022), Киїнській (16.02.2022), Добрянській, Ріпкинській (23.02.2022) територіальних громадах області в рамках реалізації проекту «Впровадження Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в тому числі дітьми в громадах області»;

- спільно з Чернігівським регіональним центром підвищення кваліфікації 2 виїзних навчальних семінари у Сновській (21.01.2022) та Варвинській (22.02.2022) територіальних громадах на тему «Механізм реагування на проблему домашнього насильства та торгівлю людьми на місцевому рівні» для працівників апарату територіальної громади, її структурних підрозділів, старост, депутатів;

- у вересні проведено робочу зустріч представників Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації з керівником проєктів громадської організації «Чернігівський громадський комітет захисту прав людини» з метою обговорення подальшої співпраці з питань протидії торгівлі людьми в області.

Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації 18 жовтня 2022 року спільно з ГО «Чернігівський громадський комітет захисту прав людини» забезпечено проведення круглого столу в режимі онлайн на тему «Виявлення, ідентифікація, перенаправлення та надання допомоги особам, які

постраждали від торгівлі людьми, експлуатації та гендерно-зумовленого насильства в умовах воєнного стану» в рамках проведення Європейського дня боротьби з рабством за участі територіальних громад області та системи безоплатної правової допомоги. Під час круглого столу говорили про важливість попередження ризиків потрапляння українців в ситуацію торгівлі людьми, експлуатації, а також про скерування постраждалих за допомогою і про розширення діяльності Національної гарячої лінії 527, стосовно проактивної ідентифікації.

Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації у 2022 році проводилася робота щодо реалізації державної політики із забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків:

- у січні організовано проведення під головуванням заступника голови обласної державної адміністрації зустрічі представників Структури Організації Об'єднаних Націй з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок (структура ООН Жінки) з представниками структурних підрозділів обласної державної адміністрації та 5 територіальних громад з метою презентації проекту «Розбудова демократичного, мирного та гендерно-рівноправного суспільства в Україні», який реалізувався в Чернігівській області;

- у січні на базі КЗ «Чернігівський регіональний центр підвищення кваліфікації» проведено онлайн навчання для працівників структурних підрозділів облдержадміністрації, райдержадміністрацій, виконкомів рад територіальних громад з питань реалізації гендерної політики в області;

- у лютому взято участь у проведенні в режимі онлайн науково-практичного вебінару «Гендерні студії: наука і практика», до участі в заході долучилося понад 90 науковиць, здобувачів та здобувачок вищої освіти;

- у співпраці та за підтримки Саб-кластера з питань гендерно зумовленого насильства та Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні у листопаді 2022 року при Міжвідомчій раді з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі створено робочу групу з питань координації гуманітарної відповіді на гендерно зумовлене насильство у Чернігівській області (далі – робоча група), до складу якої увійшли як представники структурних підрозділів облдержадміністрації, правоохоронних органів, державних установ та організацій, так і делегати від міжнародних інституцій і громадських організацій. Мета створення робочої групи – це забезпечення на регіональному рівні належної координації щодо реагування на гендерно зумовлене насильство, в тому числі домашнє насильство, спільно із суб'єктами, що протидіють насильству та іншими зацікавленими сторонами через кластерний механізм на рівні ООН; посилення можливостей органів місцевого самоврядування, неурядових організацій та міжнародних організацій. 16.11.2022 відбулося перше засідання робочої групи, на якому розглянуто питання:

- про основні цілі та задачі обласної робочої групи з питань координації гуманітарної відповіді на гендерно зумовлене насильство;

- про стан протидії домашньому насильству у Чернігівській області;
- про ключові пріоритети національного Саб-кластера з питань гендерно зумовленого насильства на 2022/2023 роки;
- про шкалу виявлення гуманітарних потреб;
- про поточні та заплановані заходи із запобігання та протидії гендерно зумовленого насильства.

Фізична культури і спорт

З метою створення умов щодо забезпечення оптимальної рухової активності різних груп населення для зміцнення здоров'я з урахуванням інтересів здібностей та індивідуальних особливостей кожного, фізкультурно-спортивними товариствами, центрами фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» організовані та проведені протягом року фізкультурно-оздоровчі і спортивні заходи для різних верств населення.

Обласним, міськими та селищним ЦФЗН "Спорт для всіх" проведено 130 заходів, спрямованих на фізкультурно-оздоровчу роботу та патріотичне виховання. У навчальних закладах та за місцем проживання громадян, заходами охоплено – 733 учасники. Заходи були проведені в мікрорайонах м. Чернігова, інших містах та селах, які найбільше постраждали від російської агресії. Це «Олімпійський урок» (м-район Бобровиця), «Олімпійці серед нас» (с. Іванівка), «Хоробрі серця» (с. Н.Білоус), «Здорова Україна» (м. Городня) та ін.

Протягом звітного року, за участі ветеранів спорту, в області проведено 33 спортивні заходи серед ветеранів спорту обласного, міського і районного рівня. Серед заходів, що особливо привернули увагу ветеранів спорту - легкоатлетичні пробіги «Шаную Воїнів, «Біжу за Героїв України», «Біжу за Азовсталь», патріотичні велопробіги, змагання з футболу, міні-футболу, паркового волейболу, шахів і шашок та ін. Проведено: обласні спортивні змагання Кубок ГО «ЧОО «ВФСТ «Колос» з волейболу серед ветеранів 40+; обласні зональні змагання Кубок ГО «ЧОО «ВФСТ «Колос» з футзалу серед ветеранів 40+; обласні фінальні змагання Кубок ГО «ЧОО «ВФСТ «Колос» з футзалу серед ветеранів 40+.

Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації разом з обласним центром фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», громадськими організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості, зокрема федераціями з видів спорту, обласною організацією фізкультурно-спортивного товариства «Динамо» та фізкультурно-спортивного товариства «Україна», проведено фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи, за участю учасників бойових дій, членів їх сімей, дітей військовослужбовців, дітей, батьки яких загинули захищаючи Україну, а саме: заходи, присвячені Дню збройних сил України в смт. Гончарівське, смт. Десна, м. Чернігів.

В містах, селищах і селах області було облаштовано та відкрито 18 активних парків за програмою реалізації Указу Президента України «Активні парки - локації здорової України», але внаслідок бойових дій 4 локації Активних парків були пошкоджені. В рамках цього Указу було проведено біля 50 фізкультурно-масових заходів серед різних груп населення, у тому числі осіб з інвалідністю.

Для осіб з інвалідністю, учасників АТО та інших вразливих категорій громадян протягом звітного року організовано і проведено 21 спортивний захід з різних видів спорту.

З метою популяризації серед дітей та молоді області здорового способу життя, занять фізичною культурою та спортом постійно проводилися інформаційно-освітні та пропагандистські заходи щодо збереження та зміцнення здоров'я, утвердження засад здорового способу життя. Протягом року в обласних, міських та районних ЗМІ видано 16 найменувань інформаційних листів, методичних рекомендацій. Проведено 44 телепередач, 16 радіопередач, опубліковано 16 статей в пресі та 89 статей в інтернет - виданнях.

Робота в колективах фізкультури, спортивних клубах, дитячо-підліткових клубах проводилася обласними організаціями ФСТ у відповідності до укладених угод про співпрацю обласних організацій ФСТ з галузевими профспілками.

Для прикладу, обласною організацією ФСТ «Спартак» була налагоджена співпраця з 32 колективами фізкультури підприємств, установ, організацій та 11 галузевими профспілками.

Зважаючи на об'єктивні обставини, пов'язані з бойовими діями на території області, кількість спортивно-масових заходів за участі трудових колективів у звітному році суттєво зменшена порівняно з попередніми роками.

Найбільш ефективно ця робота проводилася у спортивних клубах «Оконтант», «Чернігів-Щит», «Рукопашний бій», де займається понад 700 осіб, з якими працюють досвідчені тренери-викладачі та інструктори з фізичної культури.

З урахуванням наявних складних умов і обмежень обласною організацією ФСТ «Динамо» проведено низку спортивно-масових і фізкультурно-оздоровчих заходів серед колективів працівників правоохоронних органів та активовано роботу спортивних секцій із загально-фізичної і спеціальної підготовки.

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, більшість запланованих спортивних заходів провести не було можливості.

Учні та студенти навчальних закладів області приймали участь в організації та проведенні різноманітних заходів за планом Відділення НОК України в Чернігівській області: «Олімпійський день», «Олімпійський урок», «Олімпійське лелечення».

В 21 ДЮСШ (СДЮШОР) системи освіти в області, станом на 1 січня 2023 року, культивується 21 вид спорту, займаються 5008 спортсменів, працюють 87 відділень з видів спорту, заняття з видів спорту проводять 239 тренерів, з яких 139 штатних. В спортивних школах налічується 271 група початкової підготовки, 210 груп базової підготовки, 19 груп спеціалізованої базової підготовки, 3 групи підготовки до вищої майстерності.

Провідним спортсменам області, учням ДЮСШ, ШВСМ протягом року надавалось якісне медичне обслуговування та медичний супровід, організовано постійний медичний контроль при проведенні спортивних змагань селищного, міського, районного, обласного, всеукраїнського і міжнародного рівня з різних видів спорту.

В області функціонує 35 кабінетів з лікувальної фізкультури та 2 кабінети зі спортивної медицини, зареєстровано 5,5 штатних посад з лікувальної фізкультури (зайнято – 3,75), 3,75 посади зі спортивної медицини (зайнято – 3,75).

В кожній ЦРЛ області та міських лікарнях є лікарі, призначені відповідальними за ЛФК і реабілітацію.

На утримання і забезпечення діяльності 44-х дитячо-юнацьких спортивних шкіл, в т.ч. 5 СДЮШОР, в цілому по області витрачено 130194,2 тис. грн, з яких 4098,9 тис. грн на навчально-спортивну роботу (3,2%) і 1099,8 тис. грн на придбання інвентарю і обладнання (0,9%). Для функціонування мережі закладів фізичної культури і спорту: 2-х шкіл вищої спортивної майстерності, регіонального центру з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю «Інваспорт», обласного центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», використано з обласного бюджету - 13659,0 тис. грн.

Для забезпечення проведення та участі у змаганнях різного рівня всіх вікових груп вихованців ДЮСШ з обласного бюджету використано 2204,6 тис. грн.

Станом на 01.01.2023 в області розвивається 93 види спорту, з яких 31 олімпійський та 62 - неолімпійських. Окрім того, в області розвивається 11 видів спорту для осіб з інвалідністю.

Найбільш популярними видами спорту в області є: футбол (займається 5850 осіб), волейбол (2226 осіб), легка атлетика (1717 осіб), теніс настільний (929 осіб), дзюдо (899 осіб), бокс (760 осіб), баскетбол (746 осіб), боротьба вільна (468 осіб), гімнастика художня (431 особа), стрільба кульова (290 осіб), тхеквондо ВТФ (203 особи), біатлон (197 осіб).

Для підготовки та участі спортсменів області різних вікових груп у спортивних заходах усіх рівнів з олімпійських видів спорту з обласного бюджету використано - 2509,1 тис. грн, з неолімпійських видів спорту – 323,9 тис. грн., на заходи для спортсменів з інвалідністю використано – 208,6 тис. грн.

Протягом року в області підготовлено 9 майстрів спорту України, 4 майстрів спорту України міжнародного класу. Спортсменами області на офіційних міжнародних та Всеукраїнських змаганнях завойовано 273 медалі, з них 116 золоті.

До складу національних збірних команд України входять 224 представники Чернігівщини, з яких в основному складі – 99 осіб, в кандидатах – 68 осіб, в резерві – 57 осіб. До складу національних збірних команд України - осіб з інвалідністю із 11 видів спорту входять 23 спортсмени.

З метою забезпечення підготовки та участі спортсменів області різних вікових груп у спортивних заходах з олімпійських та неолімпійських видів спорту проведено 11 чемпіонатів області, 103 навчально-тренувальних зборів з підготовки до всеукраїнських і міжнародних змагань.

У 2022 році в області продовжено реалізацію напрямків роботи щодо підтримки провідних та перспективних спортсменів, згідно з якими 18 провідних та перспективних спортсменів отримали щомісячні стипендії у

розмірі 1196,5 грн. (14 спортсменів з олімпійських видів спорту та 4 спортсмени з інвалідністю), 2 провідні та перспективні спортсмени з неолімпійських видів спорту отримали щомісячні стипендії у розмірі 598,25 грн.

Спортсмени, які здобули ліцензії на участь в Олімпійських іграх, отримували стипендії в розмірі від 2000 до 10000 грн. щомісячно в залежності від попередніх результатів на міжнародних змаганнях.

За рекомендаціями обласної державної адміністрації Чернігівською міською радою і окремими територіальними громадами також запроваджено програми щодо підтримки молодих перспективних спортсменів з виплатами щомісячних або щоквартальних стипендій.

Обласною Програмою розвитку фізичної культури та спорту Чернігівської області на 2021 - 2025 роки, затвердженою рішенням обласної ради від 26 січня 2021 року (зі змінами), в обласному бюджеті на 2022 рік було передбачено кошти в сумі 10641,8 тис грн. на зміцнення матеріально-спортивної бази.

Для придбання обладнання та інвентарю, спортивного одягу, взуття і аксесуарів загального та спеціального призначення використано з обласного бюджету 2831,7 тис. грн.

Фактично у 2022 році на розвиток і зміцнення матеріально-спортивної бази регіону з державного, обласного та місцевих бюджетів і залучених позабюджетних асигнувань витрачено в цілому 4438,5 тис. грн.

В рамках реалізації ініціативи Президента України «Велике будівництво» в області планувалось реконструкція 2-х спортивних об'єктів (селищних стадіонів) за підтримки з держбюджету через Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР).

Окрім того, планувалось розпочати будівництво в м. Чернігові Палацу спорту і Льодової арени.

Однак, у зв'язку з російською агресією проти України, реалізація зазначених проектів відтермінована.

Протягом звітного року лише завершена реконструкція міні-футбольного майданчика зі штучним покриттям в м. Прилуки, на яку використано 800,0 тис. грн коштів державного бюджету.

Станом на 01.01.2023 року в області налічується 27 стадіонів, 409 спортивних залів, 11 критих плавальних басейнів, з яких чотири 25-ти метрових, 2009 відкритих площинних споруд (101 з яких з синтетичним покриттям), 387 майданчиків з тренажерним обладнанням, 689 футбольних полів, 5 лижних баз, 4 веслувальні бази, 1 водно-спортивна база, 2 кінно-спортивні бази, 55 стрілецьких тирів та 81 тренажерний зал. Загальна чисельність спортивних споруд становить 2811, з яких 2693 споруди (це - 95,8%) пристосовані для занять осіб з інвалідністю.

Однак, в результаті обстрілів і бойових дій, пов'язаних з російською агресією, 12 спортивних споруд зазнали руйнувань, у т.ч. дві основні капітальні споруди, які мали статус баз олімпійської підготовки (з біатлону і лижних гонок та важкої атлетики) зруйновані практично повністю, а саме;

- ДП «Олімпійський навчально-спортивний центр «Чернігів»;

- Навчально-спортивна база СДЮШОР з лижного спорту.

Завдяки міжнародним партнерам із Польщі, які поставили до Чернігова модульні містечка для тимчасового розміщення мешканців, які втратили житло, за сприяння голови Чернігівської обласної військової адміністрації було оперативно вирішено питання розміщення в одному з блоків СДЮШОР з лижного спорту.

Завдяки міжнародним партнерам, отримано спонсорську допомогу у вигляді спортивного інвентарю і обладнання для лижних видів спорту від союзу атлетів Німеччини, яке передано спортсменам СДЮШОР.

У зв'язку з руйнуваннями, отриманими пошкодженнями та знаходженням спортивних об'єктів в зонах постійних обстрілів (в населених пунктах поблизу кордонів) 93 спортивних споруди протягом звітного року не працювали.

Наразі, спільними зусиллями, у т.ч. із залученням міжнародних партнерів, вирішується питання щодо відновлення пошкоджених споруд та будівництва на місці повністю зруйнованих споруд, нових сучасних об'єктів спортивної інфраструктури на рівні міжнародних стандартів.

Директор

Андрій ШЕМЕЦЬ